

Quickscan natuurtoets deelplan Mauritsplein, Hoogeveen

*Inventarisatie en beoordeling in het kader van
natuurwetgeving en -beleid*

- definitief –
Versie 7 januari 2014

ecogroen advies

in opdracht van
Gemeente Hoogeveen

Colofon

Titel Quickscan natuurtoets deelplan Mauritsplein, Hoogeveen

Subtitel Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode 13-475

Status definitief

Datum 7 januari 2014

Auteur(s) Ing. J.G. (Janneke) Lindenholz

Eindredactie Ing. M. (Martijn) Bunskoek

Veldonderzoek Ing. M. (Mike) Wallink

Opdrachtgever Gemeente Hoogeveen

ecogroen advies

is een onafhankelijk

advies- en ingenieursbureau

gespecialiseerd in

ecologisch onderzoek & natuurontwikkeling

Emmastraat 16, 8011 AG Zwolle

038 423 64 64

www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2013)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status:

Lindenholz, J.G. (2013). Quickscan natuurtoets deelplan Mauritsplein, Hoogeveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 13-475. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Inhoud

Samenvatting

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling van dit onderzoek	1
1.2	Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	1
1.3	Algemene opzet onderzoek.....	1
2	Gebiedsbescherming	3
2.1	Natuurbeschermingswet	3
2.2	Ecologische hoofdstructuur	3
2.3	Overige natuurgebieden	3
2.4	Eindconclusies gebiedsbescherming	4
3	Flora- en faunawet	5
3.1	Onderzoeksmethode	5
3.2	Vleermuizen	5
3.3	Grondgebonden zoogdieren	6
3.4	Broedvogels.....	7
3.5	Overige soortgroepen	8
3.6	Eindconclusies Flora- en faunawet	8
4	Ecologische paragraaf.....	9
5	Geraadpleegde bronnen.....	10

Bijlage

Bijlage 1

Samenvatting natuurwetgeving

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling van dit onderzoek

In opdracht van Gemeente Hoogeveen heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd in verband met het opstellen van een bestemmingsplan voor het stadscentrum van Hoogeveen (deelplan Mauritsplein). Daartoe heeft op 10 december 2013 veldonderzoek plaatsgevonden.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het EHS-beleid verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied betreft het Mauritsplein, onderdeel van het stadscentrum van Hoogeveen. De locatie bestaat in de huidige situatie uit een grasveld, parkeerplaatsen en bebouwing van een voormalig klooster. De aanbouw van dit klooster zal binnen de planperiode worden gesloopt en vervangen worden door nieuwbouw.

Effectbeoordeling beschermde gebieden

Negatieve effecten op beschermde natuurgebieden (zoals Natura 2000-gebieden en de EHS) zijn niet aan de orde in voorliggende situatie.

Effectbeoordeling en vervolgetraject beschermde soorten

In de te slopen vleugel van het klooster kan de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus en Gierzwaluw niet op voorhand worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is vanuit de Flora- en faunawet dan ook noodzakelijk.

Bij de planning van de werkzaamheden dient tevens rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Voor de overige soort(groep)en is in deze situatie het verplicht nemen van vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig.

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING VAN DIT ONDERZOEK

In opdracht van Gemeente Hoogeveen heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd in verband met het opstellen van een bestemmingsplan voor het stadscentrum van Hoogeveen (deelplan Mauritsplein).

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het EHS-beleid verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming. Een toelichting op de genoemde wetgeving is gegeven in bijlage 1.

1.2 HUIDIGE SITUATIE EN VOorgenomen ONTWIKKELINGEN

Het plangebied betreft het Mauritsplein, onderdeel van het stadscentrum van Hoogeveen. De locatie bestaat in de huidige situatie uit een grasveld, parkeerplaatsen en bebouwing van een voormalig klooster (zie figuur 1.1, volgende pagina). De aanbouw van dit klooster zal binnen de planperiode worden gesloopt en vervangen worden door nieuwbouw.

1.3 ALGEMENE OPZET ONDERZOEK

De voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op één locatiebezoek, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Indien aanvullend onderzoek nodig is, is dit ook aangegeven.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (binnen oranje stippellijn), en de te slopen bebouwing (gele belijning). Bron kaartondergrond: Bing Maps.

2 Gebiedsbescherming

2.1 NATUURBESCHERMINGSWET

*In de **Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet)** is de bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) en Beschermde Natuurmonumenten ondergebracht. Beoordeeld dient te worden of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden.*

Het dichtst bij het plangebied gelegen Natura 2000-gebied is het Mantingerzand op circa zes kilometer afstand. Dit Habitatrichtlijngebied is aangewezen voor tien habitattypen, waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld.

Gezien de grote afstand, tussenliggende barrières (bebouwde kom, infrastructuur en open agrarisch gebied) en de aard en omvang van de plannen zijn geen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Mantingerzand te verwachten.

2.2 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

*De bescherming van de **Ecologische Hoofdstructuur (EHS)** is vastgelegd in het Besluit Algemene regels ruimtelijke ordening. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen de groene contouren van de EHS geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan is, tenzij er sprake is van het ontbreken van reële alternatieven en redenen bestaan van groot openbaar belang. Wanneer niet teruggevallen kan worden op het tenzij-gedeelte van het beschermingskader, zal aangetoond moeten worden dat de plannen de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet significant aantasten.*

Het plangebied is niet begrensd als EHS. De dichtstbijzijnde gebieden die zijn aangemerkt als EHS liggen op een afstand van ongeveer één kilometer buiten het stedelijke gebied. Op basis van de afstand en de aard en omvang van de ingreep is aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet aan de orde.

2.3 OVERIGE NATUURGEBIEDEN

Buiten de bescherming van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur bevinden zich ook natuurgebieden beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt.

Negatieve effecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden op overige natuurgebieden (bijvoorbeeld weidevogelgebied) is hier niet aan de orde.

2.4 EINDCONCLUSIES GEBIEDSBESCHERMING

De plannen hebben geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, EHS of andere natuurgebieden tot gevolg. Een vervoltraject in het kader van de gebiedsgerichte natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

3 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet verplicht om bij ruimtelijke ingrepen of andere nieuwe activiteiten, na te gaan of er negatieve effecten kunnen optreden op exemplaren of het leefgebied van beschermde plant- en diersoorten. Optredende negatieve effecten dienen zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd te worden. Voor schade aan strikt beschermde soorten kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken en bovendien compensatie te realiseren voor verlies van leefgebied of groei- of verblijfplaatsen.

3.1 ONDERZOEKSMETHODE

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op een veldbezoek op 10 december 2013. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaar beschermde soorten (tabel 2- en 3) en aan bedreigde (rode Lijst) soorten. Speciale aandacht is daarbij uitgegaan naar de soortgroepen zoogdieren en broedvogels (met jaarrond beschermde nesten). Zo is de aanwezige bebouwing geïnspecteerd op nesten van vogels en het voorkomen van ruimten (spleten, scheuren, stootvoegen) die door vleermuizen als vaste verblijfplaats kunnen worden gebruikt. Relevante soorten uit overige soortgroepen zijn eveneens meegenomen. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie Hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en 'expert judgement' is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten.

In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

3.2 VLEERMUIZEN

Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit (vaste) verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). In deze paragraaf worden deze onderdelen ten opzichte van het plangebied nader besproken.

Potentiële vaste verblijfplaatsen

De te slopen bebouwing is grondig geïnspecteerd op aanwezigheid van sporen van vleermuizen (uitwerpselen, prooiresten) en invliegopeningen naar ruimtes die als verblijfplaats van vleermuizen kunnen dienen. In de te slopen vleugel (hoogbouw) van het klooster zijn hierbij potentiële verblijfplaatsen aangetroffen in het dakbeschoot (toegankelijk via scheefliggende dakpannen rondom de dakkappen) en spouwmuren (toegankelijk via openingen naast raamkozijnen). In het te behouden deel van het klooster zijn ook geschikte invliegopeningen en ruimten voor vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. In de bomen in het plangebied zijn geen geschikte holten aangetroffen die als vaste verblijfplaats kunnen dienen.

Vervolgstappen

Als gevolg van de geplande sloopwerkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek is daarom noodzakelijk om na te gaan of de te slopen vleugel van het klooster daadwerkelijk als verblijfplaats door vleermuizen worden gebruikt. Dit nachtelijk onderzoek dient verspreid over de periode half mei/september te worden uitgevoerd; twee bezoeken in de periode half mei-juli naar kraam-/zomerverblijven en twee bezoeken in de periode augustus-september naar paarverblijven/ baltslocaties.

Afhankelijk van de resultaten van het aanvullend onderzoek kan het noodzakelijk zijn om vervolgstappen te nemen zoals het aanvragen van een ontheffing en het nemen van mitigerende maatregelen om schade aan vleermuizen te voorkomen. Daarbij valt te denken aan het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden buiten de meest kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode en het vooraf ongeschikt maken van de bebouwing voor vleermuizen. Doorgaans is oktober de meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren. Verder kan het ook noodzakelijk zijn om vervangende verblijfplaatsen te realiseren in de nieuwbouw.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De locatie ligt binnen de bebouwde kom van Hoogeveen waar diverse potentiële vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn. Vanwege de aanwezigheid van diverse alternatieve vliegroutes geven de plannen geen aanleiding schade te veronderstellen aan belangrijke migratiemogelijkheden van vleermuizen.

Daarnaast wordt het plangebied naar verwachting slechts in beperkte mate door soorten als Laatvlieger en/of Gewone dwergvleermuis als foerageergebied gebruikt. Ook zal in de omgeving ruim voldoende (geschikter) foerageergebied voorhanden blijven. Zodoende is geen schade te verwachten op (essentiële) foerageergebieden van vleermuizen.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een *vliegroute*. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als *foerageergebied* voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

3.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Zwaar beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied is de middelhoog beschermde Steenmarter (Ff-wet tabel 2) bekend (zoogdieratlas.nl). Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van Steenmarter. Daarnaast is in het plangebied gezocht naar sporen (prenten, prooiresten en uitwerpselen), hierbij zijn geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op bewoning van de bebouwing door Steenmarter. Er wordt dan ook niet verwacht dat de bebouwing als verblijfplaats door Steenmarter wordt gebruikt. Mogelijk wordt het plangebied wel incidenteel als foerageergebied gebruikt.

Ook verblijfplaatsen van andere zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn niet aangetroffen op de locatie en binnen de invloedssfeer van de plannen te verwachten.

Negatieve effecten op zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet te verwachten. Het nemen van vervolgstappen is in deze situatie dan ook niet nodig voor deze soortgroep.

Laag beschermde soorten

Wel zijn vaste verblijfplaatsen van enkele laag beschermde (Ff-wet tabel 1) grondgebonden zoogdiersoorten zoals Egel, Bosmuis, Rosse woelmuis en Huispitsmuis te verwachten. Bij de planrealisatie zullen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde grondgebonden zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten echter niet aan de orde, omdat voor deze soorten een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet.

3.4 BROEDVOGELS

Aangezien dit onderzoek een quickscan betreft, is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van veldwaarnemingen, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is echter wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Voor een aantal broedvogelsoorten¹ geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn en niet zondermeer mogen worden verwijderd.

Onder de dakpannen van de te slopen vleugel van het klooster zijn potentiële nestplaatsen van Huismus (langs dakgoot) en Gierzwaluw (scheefliggende pannen) aangetroffen. Aangezien het moment van onderzoek (begin december) buiten de optimale onderzoeksperiode viel, kon op basis hiervan niet worden vastgesteld of Huismussen en Gierzwaluwen en zo ja welk aantal gebruikt maakt van de vleugel als broedlocatie. Om hier duidelijkheid over te krijgen is soortgericht huismussen- en gierzwaluwonderzoek nodig in de daarvoor geëigende periode:

- Huismus: 2 dagbezoeken in de periode april- half mei
- Gierzwaluw: 3 avondbezoeken in de periode juni – half juli

Afhankelijk van de uitkomsten van het actualiserend onderzoek kan het noodzakelijk zijn om de bebouwing van de basisschool buiten de broedtijd Huismus en Gierzwaluw te slopen en vervangende nestgelegenheid aan te bieden.

Andere jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels zijn niet aangetroffen en te verwachten in het plangebied.

Overige broedvogels

In de groenstructuren binnen het plangebied en/of binnen de invloedssfeer van de plannen zijn wel enkele broedvogels van bos en struweel te verwachten zoals Merel en Houtduif.

---

¹ Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus.

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broeden en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor verstoring tijdens de broedseizoen van een vogel wordt geen ontheffing verleend. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Een soort als Houtduif kan echter broedend worden aangetroffen tot medio november.

Wanneer werkzaamheden nabij broedbiotoop doorlopen tot in het broedseizoen kan met een inspectie vooraf worden bepaald of er broedvogels aanwezig zijn waarmee eventueel rekening moet worden gehouden.

3.5 OVERIGE SOORTGROEPEN

Zwaar beschermde soorten uit de soortgroepen flora, vissen, amfibieën, reptielen, ongewervelden en weekdieren zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen en worden vanwege het ontbreken van geschikt biotoop (zoals oppervlaktewater en geschikte vegetatie) ook niet verwacht in het plangebied. In de strooisellaag onder de aanwezige groenstructuren is wel overwintering te verwachten van enkele laag beschermde amfibieën zoals Bruine kikker, Gewone pad en/ of Kleine watersalamander (alle Ff-wet tabel 1).

Effecten op overwinterende laag beschermde amfibieën kunnen - mits de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door de werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de overwinteringsperiode van amfibieën (half november - februari/maart). De maanden september en oktober zijn in de regel het meest geschikt (minst schadelijk) voor het uitvoeren van werkzaamheden op het land.

3.6 EINDCONCLUSIES FLORA- EN FAUNAWET

In de te slopen vleugel van het klooster kan de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus en Gierzwaluw niet op voorhand worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is vanuit de Flora- en faunawet dan ook noodzakelijk.

Bij de planning van de werkzaamheden dient tevens rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels (zie paragraaf 3.4). Voor de overige soort(groep)en is in deze situatie het verplicht nemen van vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig.

4 Ecologische paragraaf

Inleiding

De Flora- en faunawet en de gebiedsgerichte natuurbescherming (o.a. Natuurbeschermingswet 1998) verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

Voor deelplan Mauritsplein (onderdeel Stadscentrum Hoogeveen) is een quickscan natuurtoets uitgevoerd door EcoGroen Advies BV, waarbinnen op basis van een eenmalig veldbezoek op 10 december 2013, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement een toetsing is uitgevoerd.

Gebiedsgerichte natuurbescherming

De planlocatie ligt buiten de begrenzing van zowel Natura 2000 als EHS. Er zijn op grond van de afstand en aard van de ingreep geen negatieve effecten op dergelijke gebieden te verwachten. Er vindt ook geen aantasting plaats van Beschermde natuurmonumenten of belangrijke natuur buiten de EHS.

Flora- en faunawet

In de te slopen vleugel van het klooster kan de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus en Gierzwaluw niet op voorhand worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is vanuit de Flora- en faunawet dan ook noodzakelijk.

Bij de planning van de werkzaamheden dient tevens rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Broedvogels zoals Houtduif en Merel zijn vooral te verwachten in de bomen en groenstroken rondom het plangebied. Voor de meeste broedvogels kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen, maar vooral duivensoorten kunnen tot in november broeden. Aanwezige broedvogels dienen tijdens hun broedseizoen te worden ontzien. Dit betekent dat het verwijderen van bomen/groenstroken plaats dient te vinden buiten het broedseizoen van vogels, tenzij is aangetoond dat op het moment van werken geen broedende vogels aanwezig zijn.

Voor de overige soort(groep)en is in deze situatie het verplicht nemen van vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig.

Conclusies

Op basis van het uitgevoerde onderzoek worden bij de uitvoering van het project op voorhand geen onoverkomelijkheden verwacht voor wat betreft de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming. Wel is aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen en nestplaatsen van Huismus en Gierzwaluw is noodzakelijk in de te slopen vleugel van het klooster. In het resterende deel van het plangebied zijn geen belemmeringen vanuit de natuurwetgeving.

Vanuit de zorgplicht is het overigens altijd noodzakelijk om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met eventueel aanwezige broedende vogels

5 Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bekker J.P, P. Twisk en A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. Uitgegeven door de KNNV en VZZ.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Drukkerij Ando, Den Haag.

Provincie Drenthe (2013). Provinciale omgevingsverordening Drenthe. Geconsolideerde versie, 6 juli 2013.

Internet

Ministerie van EZ (www.rijksoverheid.nl/ www.drloket.nl/).

Provincie Drenthe (2013). Kaartmachine behorend bij 'Atlas Drenthe' (<http://www.drenthe.info/kaarten/website/fmc2/ehs2013.html>).

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

Telmee.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Zoogdieratlas.nl (website met zoogdierwaarnemingen in Nederland).

Biilagen

Bijlage 1: Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- Een aantal ongewervelden (onder andere *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij Dienst Regelingen. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing

wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EL&I. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten kunt u terecht op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit en op www.drloket.nl.

---

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.